

Til lovforslag nr. L 117. Betænkning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 14. maj 1982

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove

(Skattemæssig ligestilling af ægtefæller)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter, som denne har besvaret skriftligt og i samråd.

Udvalget har modtaget skriftlig henvendelse fra:

Assurandør-Societetet,
Breitscheid, Gerhard, fhv. kontorchef i
Revisions- og Forvaltnings-Institutet,
Butikshandelens Fællesråd,
Danmarks Sparekasseforening,
Dansk Kvindesamfund,
Den Danske Bankforening,
Foreningen af Registrerede Revisorer,
Foreningen af Statsautoriserede Revisorer,
Handelens Kvinder,
Kommunernes Landsforening og Foreningen af danske Ligningskommissioner og statsanstalten for livsforsikring.

Ministeren for skatter og afgifter har over for udvalget nærmere redegjort for den foreslåede regel i § 26, stk. 7, om fordelingen af formueindkomst og udgifter vedrørende gældsposter. Efter lovforslaget beskattes hver ægtefælle af sin indkomst. Dette gælder i princippet også for de indtægter og udgifter, der skal medregnes til formueindkomsten. Størrelsen af skatten for den enkelte ægtefælle afhænger derfor af, hvorledes f.eks. renteindtægter og renteudgifter fordeles mellem ægtefællerne ved indkomst- og formueopgørelsen. Ægtefællernes samlede skat vil imidlertid normalt ikke blive påvirket af den foretagne fordeling. Dette skyldes, at der ved beregningen af skatten af den enkelte ægtefælles formueindkomst tages hensyn til den anden ægtefælles indkomst. I praksis må for-

delingen mellem ægtefællerne i vidt omfang afhænge af ægtefællernes opfattelse af, hvordan formuegoderne og gælden fordeles sig mellem dem.

Skattemyndighederne skal ikke i almindelighed foretage en nærmere granskning af grundlaget for den fordeling, som ægtefællerne har foretaget. Ganske særlige forhold, f.eks. konstateringen af, at ægtefællerne fra år til år foretager en væsentligt ændret fordeling af formuegoder eller gældsposter, kan dog medføre, at skattemyndighederne må tage spørgsmålet op til en nærmere undersøgelse.

Ifølge lovforslaget skal ægtefællerne hver medregne halvdelen af et indkomst- eller formueskattepligtigt beløb, hvis det ikke kan afgøres, hvem af ægtefællerne det vedrører. Denne regel skal f.eks. finde anvendelse, hvis ægtefællerne er uenige eller i tvivl om, hvem et formuegode tilhører, eller hvem en fradragsberettiget udgift påhviler. I sådanne tilfælde optages det pågældende formuegode eller gældsposten med halvdelen ved hver ægtefælles formueopgørelse.

Der er under udvalgsbehandlingen rejst spørgsmål om ophævelse af reglen i kildeskatteovens § 72, stk. 2, om den ene ægtefælles subsidiære hæftelse for skatter, der er pålignet den anden ægtefælle. Ministeren for skatter og afgifter har givet udtryk for, at han principielt kan tilslutte sig en sådan ændring. Bortfaldet af den subsidiære hæftelse vil imidlertid åbne mulighed for væsentlige misbrug, hvilket ministeren har redegjort nærmere for over for udvalget. Det har endnu ikke været muligt at udforme praktiske regler, der er egnede til at modvirke disse

misbrug. Overvejelserne om formuleringen af sådanne regler vil blive fortsat. Det bemærkes, at betænkelighederne ved ophævelse af den subsidiære hæftelse vil være særlig store i det første år, hvor de nye regler om ægtefællebeskatning skal anvendes, fordi der må forventes i en hel del tilfælde at opstå betydelige forskelle mellem ægtefællernes foreløbige skat og endelige skat.

Efter stempeloven er stempelafgiften af dokumenter om overdragelse af fast ejendom 1,2 pct. af overdragelsessummen, dog mindst den seneste ejendomsværdi (kontantværdi).

Den gældende stempellov indeholder ikke hjemmel til at undtage ejendomsoverdragelse mellem ægtefæller fra stempelpligten. Ministeren for skatter og afgifter har imidlertid oplyst, at han i den kommende folketings-samling vil fremsætte lovforslag om en midlertidig stempelfritagelse for ejendomsoverdragelser mellem ægtefæller. Herved får ægtefællerne mulighed for stempelfrit at bringe adkomstforholdene i overensstemmelse med den opfattelse af ejendomsforholdet, som de mener skal lægges til grund ved anvendelsen af lovforslagets regler om, hvorledes formueskatten og indkomstskatten af formueindtægter skal fordeles mellem dem. Den midlertidige stempelfritagelse udformes som en generel regel om alle ejendomsoverdragelser fra mand til hustru og omvendt.

Vedrørende den praktiske tilrettelæggelse af administrationen af de ændrede regler om ægtefællers beskatning har ministeren for skatter og afgifter over for udvalget oplyst, at nyordningen vil nødvendiggøre en udvidelse af personaleresourcerne i statsskattedirektoratet med 2 akademiske medarbejdere, fuldmægtig/sekretær, og 1 HK-medarbejder. Det er hensigten, at disse stillinger skal være tidsbegrænsede.

Ministeren har over for udvalget oplyst, at fordelingen af formuen mellem ægtefæller som anført i lovforslagets bemærkninger automatisk får virkning for socialindkomsten med vedtagelsen af skatteforslaget.

Som anført i bemærkningerne har fordelingen af formuen mellem ægtefæller betydning både i de tilfælde, hvor en ydelse beregnes på grundlag af den enkelte persons socialindkomst, og i de tilfælde, hvor en ydelse beregnes på grundlag af ægtefællernes samlede socialindkomst.

Regerinen vil derfor foreslå en ændring af socialindkomstloven efter de samme principper som formueskatteberegningen efter skatteforslaget.

Et sådant forslag indebærer, at formuetillægget som udgangspunkt fortsat beregnes på grundlag af ægtefællernes samlede formue, hvorefter selve formuetillægget fordeles mellem ægtefællerne i forhold til deres formueandel.

Med et sådant forslag skal der ikke ske ændring af selve formueskalaen i socialindkomsten. Forslaget medfører derfor, at enlige ikke bliver berørt af ændringen. Forslaget indebærer endvidere, at der ikke sker ændringer i forhold til situationen i dag i de tilfælde, hvor en ydelse beregnes på grundlag af ægtefællernes samlede socialindkomst.

Derimod indebærer forslaget, at der sker ændringer i de tilfælde, hvor en ydelse beregnes på grundlag af den enkelte persons socialindkomst, idet formuetillægget fordeles mellem ægtefællerne i forhold til deres formueandel.

Det her nævnte forslag indebærer samtidig, at der må ændres i beregningen af ejerboligfradrag for pensionister, således at der – som ved formuetillægget – først beregnes et samlet ejerboligfradrag på grundlag af ægtefællernes samlede ejendomsværdi, hvorefter ejerboligfradraget fordeles mellem ægtefællerne i forhold til deres ejerboligandel.

Som nævnt i svaret på skatte- og afgiftsudvalgets spørgsmål 49 vil regeringen fremsætte forslag om ændring af socialindkomstloven i efteråret 1982.

Endvidere har ministeren for skatter og afgifter i samråd bekræftet, at beregningen af den enkelte borgers socialindkomst skal ske med udgangspunkt i den skattepligtige indkomst og formue, der følger af de foreslåede nye regler om ægtefællers skattemæssige stilling. De bebudede ændringer i socialindkomstloven kan alene få betydning for størrelsen af visse indkomstbestemte ydelser, der bestemmes af ikke husstandens samlede, men den enkelte gifte borgers personlige socialindkomst.

Et flertal (socialdemokratiets, socialistisk folkepartis, centrum-demokraternes, det radikale venstres og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) kan tilslutte sig ovennævnte synspunkter.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, centrum-demokraternes og det radikale venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren for skatter og afgifter stillede og tiltrådte ændringsforslag.

Et *mindretal inden for flertallet* (det radikale venstres medlem af udvalget) henviser til de positive vurderinger af forslaget, der er indeholdt i betænkningen fra ægteskabsudvalget, fra advokat Lida Hulgaard, der er medlem af Thorkil Kristensen-udvalget, og til skrivelsen fra Dansk Kvindesamfund. De nævnte skrivelser er optrykt som bilag til betænkningen.

Et *mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) udtaler følgende:

Lovforslaget om skattemæssig ligestilling af ægtefæller er af mange blevet opfattet, som om der herved blev taget fat på at løse sambeskatningens mange og store problemer. Det er beklageligvis ikke tilfældet.

Lovforslaget om ligestilling vedrører alene formelle, men ikke reelle beskatningsforhold.

Lovforslagets gennemførelse vil ikke betyde nogen reel lettelse for ægtefællers beskatning, men giver betragtelige vanskeligheder med forståelsen af opgørelsen af den skattepligtige indkomst og formue. I visse tilfælde vil den såkaldte ligestilling af ægtefæller føre til, at den samlede skattebyrde for ægtefællerne forøges. Der vil stadig være skat på ægteskabet.

Det konservative folkeparti har i forslag til ophævelse af sambeskatningen stillet forslag, der sikrer:

1. At sambeskatningen for indtægter af formue ophæves.
2. At sambeskatningen for »værdi af egen bolig« ophæves.
3. At sambeskatningen for renter af gæld ophæves.
4. At sambeskatningen af formue ophæves.
5. At sambeskatningen for ægtefæller, hvoraf den ene driver en erhvervsvirksomhed og den anden hjælper i virksomheden, yderligere lempes.

Det naturlige for ægtefæller, der sammen virker i erhvervsvirksomhed, der drives af en af dem, vil være ret til lighed af indkom-

sten deraf, når der foreligger en reel arbejdsmæssig indsats af rimeligt omfang.

Ægteskabets fællesskab må ikke forringes ved skattemæssige ordninger. Derfor fastholdes retten til overførsel af uudnyttet personfradrag fra den ene til den anden ægtefælle og retten til at indgå retshandler med hinanden, hvilket bør kunne ske uden skattemæssige virkninger.

Det er skuffende, at der ikke kan findes medvirken til at finde frem til et smidigt regelsæt, der ved særskilt beskatning giver den gifte kvinde ligestilling med alle andre, og som understreger ægteskabet som den naturlige ramme for samliv og grundlag for familieliv.

Det er forkert at lade ændringer i beskatningsforhold for ægtefæller hvile på den retlige råden mellem dem. Den retlige råden i ægteskab er ikke et egnet grundlag for regelsæt for beskatning af ægtefæller. Vanskeligheder vedrørende ægtefællers beskatning kan – som i øvrigt gældende for andre beskatningsforhold – løses ved at gennemføre proportional beskatning af indkomst og i øvrigt lette formuebeskatning med det sigte helt at ophæve den.

Det tilføjes særligt om ændring af retten til forsikringsfradrag, at der vel ved lovforslaget sker det rimelige, at hver af ægtefællerne får ret til fradrag, men det findes urimeligt, at hver persons fradrag samtidig foreslås beskåret fra 3.000 til 2.000 kr. Dette, der særligt går ud over enlige skatteydere, er helt uantageligt. Ligeledes er det ikke antageligt at begrænse ret til fradrag for gaveydelse til alment nyttige formål. Tværtimod bør adgang dertil udvides.

Det konservative folkeparti, der i øvrigt vil redegøre for sin stilling til de stillede ændringsforslag ved 2. behandling, indstiller lovforslaget til *forkastelse*.

Et *andet mindretal* (venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* og udtaler:

En retfærdig familiebeskatning skal efter mindretallets opfattelse opfylde tre krav.

For det første skal der være ligestilling mellem kvinde og mand. Det er helt uacceptabelt, at kvinden under det nuværende skattesystem er reduceret til en biperson på mandens selvangivelse.

For det andet skal beskatningen være neutral i forhold til ægtefællernes arbejdsfordeling i familien. Det er helt uacceptabelt, at det nuværende system straffer de familier, hvor kvinden tjener den største indkomst, hvor hun er medhjælpende ægtefælle i en fælles virksomhed, eller hvor hun er hjemmearbejdende.

For det tredje skal skattesystemet være neutralt over for menneskers valg af samlivsform. Det er helt uacceptabelt, at det nuværende system diskriminerer ægteskabet.

Ministeren for skatter og afgifters lovforslag lever ikke op til disse krav. Den med lovforslaget tilstræbte ligestilling mellem kvinde og mand er kun formel. Reelt er manden stadig skattemæssigt hovedperson.

Prisen herfor er næsten uoverskuelige skateregler, som dels medfører en kolossal udvidelse af skatteadministrationen, dels vanskeliggør skatteydernes mulighed for at overskue og beregne den reelle skattebetaling. Der henvises i øvrigt til ministerens oplysning i udvalgsbetænkningen om personaleudvidelser i statsskattedirektoratet, det i betænkningen optrykte svar på spørgsmål 26 samt bilag 30 (henvendelse fra KL og Foreningen af danske Ligningskommissioner).

Lovforslaget løser ikke de skattemæssige problemer for de familier, hvor den ene ægtefælle er medhjælpende eller hjemmearbejdende. Mindretallet kan dog støtte ændringsforslag nr. 6, som indebærer en forhøjelse af maksimumsgrænsen for overførsel af overskud til beskatning hos den medhjælpende ægtefælle. Mindretallet så helst maksimumsgrænsen helt fjernet, men kan altså støtte den foreslåede forbedring.

Endelig fjerner lovforslaget ikke den skattestraf, som i dag hviler på ægtefæller, der er gift.

Efter mindretallets opfattelse burde disse problemer have været løst i sammenhæng. Mindretallet har selv fremsat et forslag om ny ægtefællebeskatning (B 72 – Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af sambeskatningen (dele- og særbeskatning)), som på en langt mere enkel måde end ministerens lovforslag sikrer kvinderne en reel skattemæssig ligestilling med mændene.

Et tredje mindretal (socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til vedtagelse med de af ministeren for

skatter og afgifter stillede og tiltrådte ændringsforslag samt de af mindretallet under nr. 3, 13 og 16 stillede ændringsforslag.

Et fjerde mindretal (fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til forkastelse med følgende begrundelse:

Ministerens propagandaapparat har i forbindelse med lovforslaget ikke sparet på dyre og flotte ord om, hvilke ideologiske, kønspolitiske kvindeligestillingsvirkninger hans forslag skulle afføde.

Men det er helt igennem saglighedsblottede, hule, tomtøndede festtalebravader. Skatetilsvaret efter eventuel vedtagelse af ministerens lovforslag vil i alt væsentligt være det samme, som hvis man bevarer de tilvante regler. Fremskridtspartiet er derfor enig med statsautoriseret revisor Søren Rasmussen – næstformanden for de statsautoriserede revisorskers skatteudvalg – når han til Børsen for 25. marts 1982 udtaler om lovforslaget, at det »ikke er andet end kejserens nye klæder. Her går posteringer frem og tilbage efter nogle enormt komplicerede regler, og derefter skal der ske sammenlægning og beskatning efter de eksisterende regler, så slutresultatet realistisk set ikke ændrer en pind ved noget som helst«.

Skattelovsjunglen bliver endnu mere uigennemsigtig og endnu mere blanketfyldt. Og mulighederne for at fare vild og pådrage sig urimeligheder vil være store. Dels fordi livet er mangfoldigt og lovforslaget alene udformet med typetilfælde i tankerne. Dels fordi man ikke tager hensyn til, at de fleste af landets 1,1 million ægtepar vil være ukyndige med hensyn til reglerne og ikke registrere de fakta, som lovanvendelsen fordrer. Som så ofte under sensocialdemokratismen tjener kineserierne alene som beskæftigelsesterapi for den herskende klasses vellønnede bureaukrater, mens almindelige mennesker på ny svigtes.

Fremskridtspartiet frygter, at den opdeling mellem såkaldt formueindkomst og såkaldt arbejdsindkomst, som nu kommer ind i EDB-maskineriet, på et eller andet tidspunkt i fremtiden vil blive misbrugt til diskriminerende særbeskatningslovgivning.

Videre må fremskridtspartiet påpege, at de rådighedsregler (bodel/særeje), som ægteskabslovgivningen har været baseret på siden 1925, i denne lange årrække i praksis har vist

sig at være et uklart og usikkert grundlag, som slet ikke kan bære praktiske retsvirkninger for så at sige ethvert ægteskab, som ministeren nu lægger op til.

Videre deler fremskridtspartiet de betænkeligheder, som ministeriet for skatter og afgifter den 15. april 1980 – skatte- og afgiftsudvalget, B 7, bilag 2 – gav udtryk for i anledning af et oppositionsforslag, som var baseret på den samme konstruktion, som regeringen nu har valgt. I nævnte skrivelse hed det bl.a.:

»Såfremt den retlige råden over et formuegode lægges til grund, skal hver ægtefælle beskattes af sin bodel og sit særeje. Navnlig hvor det drejer sig om formue, der er opsparet under ægteskabet, vil det frembyde vanskelighed at foretage en fordeling, der ikke kan anfægtes, da den ægtefælle, der ikke formelt har rådigheden over et formuegode, ofte med rette vil kunne gøre gældende, at dette gode er tilvejebragt også på grundlag af hans/hendes indsats, f.eks. ved større økonomiske bidrag til husholdningen eller ved arbejde i hjemmet, og derfor må henregnes til hans/hendes bodel, eventuelt særeje.

Gennem lovlige – ofte skatte- og afgiftsfrie – dispositioner vil ægtefællerne endvidere let kunne placere formuen, hvor det skattemæssigt vil være mest fordelagtigt.

En ændring af samskattningen vil besværliggøre ligningsarbejdet. Færre hustruer vil kunne nøjes med at indgive den forenklede selvangivelse.

Forslaget vil endvidere gøre det besværligere for de gifte at udfylde selvangivelser, og der kan tænkes at opstå tvist mellem ægtefællerne om indkomstens placering.

Da der ved fuld særbeskatning vil opstå en række tvivlsomme spørgsmål med hensyn til, om formue, indkomst og fradrag er rigtigt placeret hos den enkelte ægtefælle, vil ligningsmyndighedernes arbejdsbyrde blive forøget, ligesom en række klagesager må forventes.

Under en særbeskatningsordning, som bygger på den retlige råden, vil ægtefæller i øget omfang have interesse i at indgå retshandler for at opnå den mest fordelagtige skattemæssige stilling.«

Ud over det således anførte vil det af skatteministeren foreslåede princip føre til en skrækkelig masse smadder med at fastslå, hvorvidt og i hvilket omfang der er sameje

om formueandele. Og kildeskattesystemet kommer dårligt til at fungere efter hensigten, når der kan komme et stort spring mellem forskudsansættelsen og slutansættelsen på grund af den store usikkerhed om, hvad der skal henføres til den ene ægtefælle og hvad til den anden. Der opstår store vanskeligheder – og dermed menneskelige uretfærdigheder – med hensyn til socialindkomsten. Hvorfor skal folketetinget dog fordele alle disse ubehageligheder for hundredtusinder af danske til ingen anden verdens nytte, end at skatteministeren vil fritages for usaglige henvendelser fra rabiater kvindesagsforkæmpere, der oftest er alt for »moderne« til selv at leve i ægteskab?

Ydermere henvises til de som bilag til nærværende betænkning optrykte skrivelser af 23. og 16. marts 1982 fra henholdsvis Kommunernes Landsforening (og Foreningen af danske Ligningskommissioner) og Danmarks Revisorforening.

Det kan herefter fastslås, at det er falsk varebetegnelse, når regeringen og regeringspartiet søger at sælge dette forslag, som om det havde noget som helst at gøre med det kønskampmoderigtige.

Sandheden om forslaget er, at det alene indeholder to elementer:

- a. Ægtefællebeskatningen bureaukratiseres ganske meget.
- b. Fradragsjunglen udvides – særlig ved forhøjelser af forsikringsfradraget og fradraget for velgørenhedsbidrag.

Fremskridtspartiet kan sådan set tiltræde, at enhver mildnelse af indkomstkatten er et fremskridt. Samtidig er realiteten imidlertid, at 22 års elendig politik umuliggør, at man på holdbar vis fra den ene dag til den anden kan gennemføre et lovforslag om afskaffelse af indkomstkatten. Den nødvendige afskaffelse af indkomstkatten kræver en seks års afviklingsperiode. Når dette er kendsgerningen, kan man ikke bare vilkårligt tjatte løs med, i hvilken rækkefølge man vil gennemføre indkomstkatteløstelser, og altså gå ind for, at det gøres, som regeringen ønsker det, ved at forøge fradragene for kapitalforsikringspræmier og velgørenhedsbidrag som det, der kommer i første række. De midler, der er til rådighed for første års etape med indkomstkatteløstelser, må anvendes langt mere målrettet efter en samlet gennemtænkning og

Bet. o. lovf. vedr. forskellige skattelove

først og fremmest reserveres for betragtelige forhøjelser af den skattefrie bundgrænse. Fremskridtspartiet er derfor modstander af regeringens ønske om at anvende de midler, regeringen finder der er til rådighed på det heromhandlede område, til at forøge de to nævnte fradrag.

Fremskridtspartiets egne synspunkter vedrørende ægtefælleskat er følgende:

Det er totalt umuligt at få indkomstskatte-systemet til at fungere rimeligt i nutidens samfund. Den eneste holdbare løsning på de foreliggende problemer består derfor i totalt at afvikle indkomstskatten.

Hvad enten man anvender individet eller familieenheden som grundlæggende skatte-subjekt, løber man ind i uløselige problemer i et samfund, hvor den tilgrundliggende økonomiske enhed i nogle samlivsforhold er enkeltmennesket og i andre familien.

Når de medieforkælede ensidigt råber op om, at det eneste, det drejer sig om, er at komme af med sambeskatningen, udnytter de den hadstemning, der med rette fremkom mod sambeskatningsbegrebet i den forældede form, hvori dette fremstod i 1960'erne. Disse ulemper er imidlertid for længst fjernet – især ved særbeskatningsreformen pr. 1. januar 1970.

De kønskampmoderigtige roder sig ind i vanskeligheder, når de opstiller den hovedbetragtning, at hver ægtefælle skal beskattes af »sin egen« indtægt. Når man indgår ægteskab, etablerer man et fællesskab, der hyppigt gør det kunstigt at tale om, at f.eks. det hus, man bor i, er den enes eller den andens. Hvis en af parterne kan indtjene en stor pengeindkomst, skyldes det tit den andens indsats i baglandet. Og sådan er der så meget i virkelighedens verden, som ganske punkterer teoretiseringer.

Man løser intet ved at gøre ordet »sambeskatning« til et fyord. Man må holde hovedet koldt og først og fremmest gøre sig klart, at der foreligger et trekantforhold: skattevæsen – kone – mand.

Hver gang man laver en regel, der hjælper den ene af de tre, tager man fra en af de andre og forårsager udsving for den tredje. Fortrækker man at give ægtefællerne valgfrihed, vælter man reelt skattebyrder over fra gifte folk til ugifte, hvad der ikke uden videre kan anses for acceptabelt. Skattesnu ægtepar profiterer derhos på bekostning af dem,

der ikke rigtig kan finde ud af, hvordan de bedst gør brug af deres valgfrihed – og en sådan skatteretstilstand er afskyelig. Dertil kommer, at der må findes en løsning for det tilfælde, at ægtefællerne ikke kan enes om fordelingen mellem dem, og der må indføres regler (der meget let bliver komplicerede) for, hvor længe en én gang aftalt fordeling ikke skal kunne omgøres – med virkning for tidligere og/eller kommende år.

Kvindebevægelserne kæmper ofte for, at kvinden skal slippe billigst muligt i skat. Resultatet er mange gange, at manden bliver den store taber, hvorved skattevæsenet får mere end efter gældende regler. Med andre ord: Kvindesamfundets forslag går stort set ud på, at ægteparret sammenlagt skal betale mere i skat.

Det glæder f.eks. den kraftige modstand mod splittingsystemet og kravet om, at husrenterne i vidt omfang skal fratrækkes i kvindens – typisk lavere – indtægt.

Man må nok spørge disse rødstrømpfan-taster: hvorfor tror de at kvinden har giftet sig? For at hun med djævelens vold og magt skal få manden ned med nakken, så parrets samlede økonomi bliver dårligere alt i alt?

I ca. 92 pct. af ægteskaberne har manden større bruttoindkomst end konen, og de færreste kvinder i disse ægteskaber klager over, at nogle af deres fradrag (personfradrag og/eller ligningsmæssige fradrag, eventuelt underskudsoverførsel) ryger over til manden. Men tydeligvis har de sværere ved at forstå, at deres bankbøger m.v. skal på mandens selvangivelse.

Selv om der i det foreliggende lovforslag ikke er særlig megen fornuft, kan der glimrende indføres forbedringer også på ægtefælleskattens område. Og det har fremskridtspartiet gjort ved at stille en række ændringsforslag.

Et femte mindretal (kristeligt folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren for skatter og afgifter stillede og tiltrådte ændringsforslag samt de af mindretallet under nr. 5, 11 og 12 stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Hagen Hagensen (KF), Gammelgaard (KF), Anders Andersen (V), Fogh Rasmussen (V) og Glistrup (FP)):

1) *Nr. 11* affattes således:

»11. § 26 affattes således:

»§ 26. Når ægtefæller er samlevende i hele indkomståret og dette omfatter en periode af et helt år, opdeles hver ægtefælles skattepligtige indkomst på formueindkomst og arbejdsindkomst.

Stk. 2. Ved opgørelsen af en ægtefælles formueindkomst medregnes:

- a) rente- og udbytteindtægter, skattegodtgørelse, renteudgifter m.v., der ikke er omfattet af stk. 3, litra e),
- b) overskud eller underskud af en- eller tofamilieshuse, fritidshuse, ejerlejligheder, grunde og lignende,
- c) fortjeneste eller tab ved afståelse af formuegoder, der ikke vedrører den skattepligtiges erhvervsvirksomhed, når fortjenesten eller tabet skal medregnes i den almindelige indkomst,
- d) overført underskud efter stk. 6 eller ligningslovens § 15,
- e) overført negativ særlig indkomst efter § 9, stk. 3, i lov om særlig indkomstskat m.v.,
- f) negativ arbejdsindkomst,
- g) fradrag efter etableringskontoloven og investeringsfondsloven og henlæggelsesbeløb, der skal indtægtsføres efter etableringskontolovens §§ 9–11 og investeringsfondslovens §§ 9–11,
- h) fradrag for gaver efter ligningslovens § 8 A.

Stk. 3. Ved opgørelsen af en ægtefælles arbejdsindkomst medregnes:

- a) løn, pension og anden indtægt, der henregnes til A-indkomst,
- b) overskud eller underskud af selvstændig virksomhed,
- c) overskud eller underskud af udlejningsejendom,
- d) indtægt ved bortforpagtning af fast ejendom eller virksomhed,
- e) rente- og udbytteindtægter, skattegodtgørelse, renteudgifter m.v. vedrørende de

under litra b), c) og d) omhandlede arter af virksomhed,

- f) lønmodtagerfradrag,
- g) udgift til forsikring eller pensionsordning m.v. med fuld eller begrænset fradragsret efter pensionsbeskatningsloven,
- h) underholdsbidrag og løbende ydelser,
- i) udenlandsk almindelig indkomst, der er omfattet af dobbeltbeskatningsaftale eller af ligningslovens § 33 eller § 33 A.

Stk. 4. Andre indtægter og udgifter, der ikke omfattes af stk. 2, medregnes ved opgørelsen af arbejdsindkomst. *Ministeren for skatter og afgifter* kan dog fastsætte herfra afvigende regler.

Stk. 5. Indkomst og formue, der vedrører en erhvervsvirksomhed, beskattes hos den ægtefælle, der driver virksomheden.

Stk. 6. Hvis en ægtefælles skattepligtige indkomst udviser underskud og ægtefællerne er samlevende ved indkomstårets udløb, skal underskuddet i størst muligt omfang fradrages i den anden ægtefælles skattepligtige indkomst. Ved opgørelsen af ægtefællernes skattepligtige indkomst ses der i denne forbindelse bort fra indtægter, der beskattes i udlandet og ikke her i landet. Bestemmelsen i 2. pkt. finder dog ikke anvendelse, hvor skatten af den udenlandske indkomst er nedsat i henhold til bestemmelsen i ligningslovens § 33 A.

Stk. 7. Formueindkomst medregnes ved indkomstopgørelsen for den af ægtefællerne, der efter ægteskabslovgivningen har rådighed over formuegodet eller, for så vidt angår fradragsberettigede udgifter, hæfter for betalingen. Formueskattepligten påhviler denne ægtefælle. Kan det ikke afgøres, hvem af ægtefællerne et indkomst- eller formueskattepligtigt beløb vedrører, medregner hver ægtefælle halvdelen.

Stk. 8. Har en ægtefælle haft renteudgifter på mindre end 3.000 kr., kan disse udgifter, såfremt ægtefællerne er enige herom, medtages af den anden ægtefælle ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst, når denne ægtefælle samtidig medtager den til udgifterne svarende gæld i sin formueopgørelse.«

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Hagen Hagensen (KF), Gammelgaard (KF),

Anders Andersen (V) og Fogh Rasmussen (V):

2) I den under nr. 14 foreslåede § 35 A indsættes i stk. 3 som 5. punktum:

»Ved beregningen anses nedslag efter lov om nedslag i skatteansættelsen for renteindtægter m.v. fortrinsvis for foretaget i renteindtægt.«

Af et *mindretal* (Marianne Bentsen-Pedersen (SF), Rahbæk Møller (SF) og Glistrup (FP)):

3) Efter nr. 14 indsættes som nyt nummer: »01. I § 37, stk. 1, ændres »16.000 kr.« til »17.200 kr.«.

Af et *mindretal* (Glistrup (FP)):

4) Nr. 17 affattes således:

»17. § 37 A affattes således:

»§ 37 A. De samlede skattepligtige indkomster ligedeles mellem personer, som i mere end halvdelen af indkomståret har været gift med hinanden, og som må antages hver at have anvendt mindst 1000 af indkomstårets arbejdstimer i en eller flere virksomheder, hvoraf den ene ægtefælle (eller begge) var ejer eller medejer med mindst 20 pct. ved arbejdets udførelse.«

Af et *mindretal* (Arne Bjerregaard (KrF)):

5) I den under nr. 17 foreslåede affattelse af § 37 A, stk. 1, udgår 3., 4. og 5. pkt., og i stedet indsættes:

»Såfremt ægtefællerne anmoder herom, anvendes splittingsystemet, således at virksomhedens overskud, opgjort efter stk. 2, deles ligeligt mellem ægtefællerne. Hver ægtefælle beskattes herefter af den del af virksomhedens overskud, der tillægges vedkommende som indkomst.«

Af et *flertal* (Bakholt (S), Camre (S), Erenbjerg (S), Egon Jensen (S), Karl Nielsen (S), Tastesen (S), Marianne Bentsen-Pedersen (SF), Rahbæk Møller (SF), Emmert Andersen (CD), Bollmann (CD) og Bernhard Baunsgaard (RV), tiltrådt af *ministeren for skatter og afgifter*):

6) I den under nr. 17 foreslåede § 37 A udgår i stk. 1, 3., 4. og 5. pkt., og i stedet indsættes:

»Såfremt ægtefællerne anmoder herom, overføres indtil 50 pct., dog højst 84.000 kr.,

af virksomhedens overskud, opgjort efter stk. 2, til den anden ægtefælle som indkomst hos denne. Det overførte beløb må ikke stå i åbenbart misforhold til den medhjælpende ægtefælles arbejdsindsats i erhvervsvirksomheden. Den skattepligtige indkomst efter 1. pkt. nedsættes med det overførte beløb. Indkomstbeløbet på 84.000 kr. reguleres efter udskrivningslovens § 4.«

7) I den under nr. 17 foreslåede § 37 A ændres i stk. 3 »og 4. pkt.« til: »4. og 5. pkt.«.

Af *mindretallet* under nr. 4:

8) Nr. 19 affattes således:

»19. § 39 affattes således:

»§ 39. Personer og dødsboer svarer formueskat af den skattepligtige formue ved indkomstårets slutning. Drejer det sig om personer, der på dette tidspunkt er gifte, svarer hver ægtefælle formueskat af halvdelen af ægtefællernes sammenlagte formue.

Stk. 2. Har formueskattepligt kun foreligget i en del af et år, betales formueskat alene med et forholdsmæssigt beløb svarende til det antal dage, hvori formueskattepligten har bestået.«

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af *flertallet* under nr. 2:

9) Efter nr. 22 indsættes som nyt nummer:

»01. § 89 A, stk. 1, affattes således:

»Personer, som ved udgangen af det kalenderår, hvori skatten betales, opfylder aldersbetingelsen for at oppebære folkepension, oppebærer eller er tillagt ret til at oppebære folkepension, pension i henhold til lov om pension til enker m.fl., invalidepension eller invaliditetsydelse med bistands- eller plejetillæg, og personer, der på dette tidspunkt er samlevende med en ægtefælle, der opfylder en af disse betingelser, kan, hvis der i deres formue ved udgangen af det pågældende indkomstår indgår værdien af en fast ejendom, der helt eller delvis benyttes til bolig for ejeren, jfr. stk. 3, efter begæring få henstand med betaling af den del af formueskatten, der vedrører ejerboligen, efter reglerne i stk. 2-7. Begæring skal indgives til ligningsmyndighederne senest 4 uger efter, at

den skattepligtige har modtaget underretning om slutskatteberegningen.««

Af *mindretallet* under nr. 4:

Til § 3

10) Paragraffen affattes således:

»§ 3

I lov om investeringsfonds, jfr. lovbe-
kendtgørelse nr. 84 af 28. februar 1980, fore-
tages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. En person kan anvende sine in-
vesteringsfondshenlæggelser ved anskaffelse af
aktiver til sin ægtefælles erhvervsvirksom-
hed.

2. § 3, stk. 7, ophæves.«

Af *mindretallet* under nr. 5:

Til nr. 5

11) I den under nr. 1 foreslåede ændring
af § 8 A, stk. 1, ændres »300 kr.« til: »200
kr.«.

Af et *mindretal* (Glistrup (FP) og Arne Bjer-
regaard (KrF)):

12) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 8 A, stk. 1, indsættes som 4. pkt.:
»Et uudnyttet fradrag kan overføres til den
med den skattepligtige samlevende ægtefæl-
le.««

Til § 6

Af et *mindretal* (Marianne Bentsen-Pedersen
(SF) og Rahbæk Møller (SF)):

13) Nr. 3 affattes således:

»3. I § 50 ophæves stk. 2.
Stk. 3-7 bliver herefter stk. 2-6.«

Af *mindretallet* under nr. 4:

14) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 50, stk. 2, indsættes som nyt 3. og
4. pkt.:
»Har en person større fradrag end 2.000 kr.,
overføres det overskydende beløb til den el-
ler dem, han i årets løb har været gift med, i
det omfang det kan rummes inden for deres

2.000 kr.s fradrag. Skal det overskydende
beløb fordeles mellem flere, har de hver ret
til lige store beløb, i det omfang de kan ud-
nytte fradraget.««

Af *ministeren for skatter og afgifter*, tiltrådt af
flertallet under nr. 1:

15) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 50, stk. 2, indsættes som nyt 3. pkt.:
»Hvis ejeren af forsikringen m.v. har levet
sammen med en ægtefælle i hele indkomst-
året og har fradrag for præmier eller bidrag,
der overstiger et samlet beløb af 2.000 kr.,
medens den samlevende ægtefælles fradrags-
berettigede udgifter er mindre end 2.000 kr.,
kan ejerens ikke udnyttede fradragsbeløb
overføres til ægtefællen og fradrages ved op-
gørelsen af dennes skattepligtige indkomst
inden for 2.000 kr.s grænsen.««

Af *mindretallet* under nr. 13:

16) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»03. § 51 ophæves.«

Bemærkninger

Til nr. 1

I lovforslaget er det bestemt, hvad der skal
medregnes til en ægtefælles formueindkomst,
og at arbejdsindkomsten omfatter den del af
indkomsten, der ikke er henført til formue-
indkomsten.

I ændringsforslaget foreslås det af admini-
strative grunde, at der foretages en opregning
af, hvilke indtægter og udgifter der skal hen-
føres til henholdsvis formueindkomst og ar-
bejdsindkomst. Herved opnås en forenkling
med hensyn til den maskinelle behandling af
selvangivelsen m.v., samtidig med at det gø-
res mere overskueligt for borgerne, hvorledes
de enkelte indtægter og udgifter skal placeres
ved opgørelsen af den skattepligtige ind-
komst og formue.

I forhold til lovforslaget betyder ændrin-
gerne, at bortforpagtning af fast ejendom og
virksomhed, udlejning af fast ejendom og
udenlandsk almindelig indkomst, der er om-
fattet af en dobbeltbeskatningsaftale eller
ligningslovens §§ 33 og 33 A, i alle tilfælde
skal medregnes til arbejdsindkomsten.

Som i lovforslaget skal indtægter og udgifter, der ikke udtrykkeligt er nævnt, medregnes til arbejdsindkomsten.

Afgørelsen af, om en indkomst- eller fradragstype henføres til formueindkomsten eller arbejdsindkomsten, har betydning for, hvorledes skatteberegningen skal foretages.

Det må forudses, at der vil opstå behov for at optage regler om, hvorledes der skal forholdes med hensyn til andre indtægter og udgifter end de i ændringsforslaget omtalte, f.eks. nye indkomst- og fradragstyper. For at sikre, at sådanne vil kunne henføres til formueindkomsten, foreslås det, at ministeren for skatter og afgifter bemyndiges til at fastsætte regler herom.

Efter lovforslaget beskattes hver ægtefælle af sin indkomst. Dette gælder i princippet også for de indtægter og udgifter, der skal medregnes til formueindkomsten. Størrelsen af skatten for den enkelte ægtefælle afhænger derfor af, hvorledes f.eks. renteindtægter og renteudgifter fordeles mellem ægtefællerne ved indkomst- og formueopgørelsen.

Imidlertid vil ægtefællernes samlede skat normalt ikke blive påvirket af den foretagne fordeling. Dette skyldes, at der ved beregningen af skatten af den enkelte ægtefælles formueindkomst tages hensyn til den anden ægtefælles indkomst.

Den foreslåede ændring af stk. 6, sidste punktum, går ud på at begrænse adgangen til at overføre underskud til ægtefællen, når der foreligger indtægt fra udlandet. Efter ændringsforslaget afskæres de lønmodtagere, der får lempelse efter ligningslovens § 33 A for skatten af deres udenlandske lønindkomst, fra at kunne bortse fra denne lønindkomst ved opgørelsen af det underskud, der kan overføres til ægtefællen i medfør af bestemmelserne i kildeskattelovens § 26, stk. 2, 3. pkt.

Hensigten med bestemmelsen i kildeskattelovens § 26, stk. 2, 3. pkt., i dens nuværende affattelse var at forbedre vilkårene for de arbejdstagere, der fast arbejder i Vesttyskland, men bor i Danmark – de såkaldte grænsegængere. Disse mennesker bliver beskattet i arbejdslandet, Vesttyskland, der i henhold til den dansk-tyske dobbeltbeskatningsaftale har beskatningsretten til lønindkomsten.

Ved beskatningen i Vesttyskland tages der ikke hensyn til fradrag, der er indkomst-

erhvervelsen uvedkommende. Således tages der f.eks. ikke hensyn til de pågældendes renteudgifter. Dette medfører en relativt høj skat i arbejdslandet.

I Danmark bortses der som ovenfor nævnt i henhold til den indgåede dobbeltbeskatningsaftale fra den tyske indkomst, idet denne kun indgår i indkomstgrundlaget med henblik på progressionsvirkningen ved beskatningen af den øvrige indkomst.

Har arbejdstageren hele sin indkomst fra Vesttyskland og ingen nævneværdige indtægter fra Danmark, medfører dette, at han betaler en høj skat i Tyskland og ikke har en så stor dansk indtægt, at den kan rumme den pågældendes ligningsmæssige fradrag.

Dette har man søgt at bøde på ved at tillade den pågældende at se bort fra den udenlandske indkomst ved opgørelsen af, om der foreligger en negativ indkomst, der kan overføres til ægtefællen. Den del af fradragene, der ikke kan rummes i den pågældendes egen danske indkomst, kan herefter føres til fradrag i hustruens indkomst.

Baggrunden for indførelsen af kildeskattelovens § 26, stk. 2, 3. pkt., var således en høj udenlandsk beskatning, ved hvilken der ikke er taget hensyn til formueudgifter, herunder renteudgifter. Dette afspejles også i bestemmelsen gennem kravet om, at indkomsten skal være beskattet i udlandet.

Praksis omkring denne bestemmelse har imidlertid i de seneste år udviklet sig i stadig mere vidtgående retning. Dette har medført, at betingelsen om, at indtægten skal være beskattet i udlandet, i dag praktisk taget er uden selvstændigt indhold.

Tilbage bliver betingelsen om, at indkomsten ikke skal være beskattet her i landet. Denne betingelse er opfyldt, hvis indkomsten er undtaget fra beskatning i medfør af lempelse i henhold til en dobbeltbeskatningsaftale eller i medfør af bestemmelserne i ligningslovens § 33 og § 33 A.

Der er hermed blevet åbnet mulighed for, at en stor gruppe skatteydere kan anvende kildeskattelovens § 26, stk. 2, 3. pkt., uanset at bestemmelsen ved sin indførelse ikke tog sigte på denne gruppe.

Skatteydere, hvis udenlandske indkomst lempes i Danmark i henhold til ligningslovens § 33 A, kan således anvende bestemmelsen, uanset om den udenlandske indkomst er helt ubeskattet i arbejdslandet.

Denne konsekvens har været stærkt kritiseret, især af kommunerne, hvorfra man har anført, at det er urimeligt, at en skatteyder, hvis lønindkomst er ubeskattet i udlandet, kan overføre sine fradrag til hustruen med den virkning, at hun betaler en lav skat eller eventuelt bliver helt skattefri.

Det foreslås derfor, at der ved indkomst-opgørelsen ikke kan bortses fra udenlandsk lønindkomst, der er lempet i henhold til ligningslovens § 33 A.

I stk. 8 er der indsat en bestemmelse om, at en ægtefælle, der har renteudgifter på under 3.000 kr., kan aftale med sin ægtefælle, at denne medregner udgifterne i sin indkomstopgørelse. Det er en forudsætning, at denne ægtefælle medtager den gæld, der ligger til grund for udgifterne, ved opgørelsen af sin formue.

Bestemmelsen skal sikre, at en ægtefælle, der har haft mindre renteudgifter, kan afgive erklæring i stedet for at indgive selvangivelse.

Til nr. 2

Efter lovforslaget ændres lov om nedslag i skatteansættelsen for renteindtægter m.v., således at begge ægtefæller kan få nedslag for disse indtægter, der omfatter både pensionsydelse og renteindtægter og hermed både arbejdsindkomst og formueindkomst.

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvorledes der skal forholdes i tilfælde, hvor der gives nedslag for både renteindtægter og pensionsydelse, og hvor disse nedslag tilsammen overstiger det maksimale nedslagsbeløb. Spørgsmålet om, hvorledes rentenedslaget i disse tilfælde skal fordeles på henholdsvis arbejdsindkomst og formueindkomst, har betydning ved skatteberegningen for den ægtefælle, der har den laveste arbejdsindkomst.

I ændringsforslaget er der derfor medtaget en bestemmelse om, at rentenedslaget i disse tilfælde fortrinsvis skal foretages i renteindtægten, dvs. i formueindkomsten.

Til nr. 3, 13 og 16

Da 3.000 kr.s fradraget til forsikringer m.v. (iflg. lovforslaget 2.000 kr.) bedst kan udnyttes af den del af befolkningen, der har den største opsparesevne, og derfor ikke udnyttes fuldt ud af de svage stillede, vil afskaf-

felsen ramme socialt rigtigt. Da det desuden forholder sig sådan, at fradraget giver den største skattebesparelse for folk med den store marginalskat, vil denne tendens forstærkes.

At provenuet anvendes til at forhøje bundfradraget, betyder, at »fradraget« tilfalder alle, og at det nominelt har samme effekt over for høje og lave indkomster.

De samlede ændringsforslag vil derfor have en særdeles positiv social effekt.

Vedtages ændringsforslagene, vil der mellem 2. og 3. behandling blive fremsat forslag om konsekvensændringer og overgangsbestemmelser.

Til nr. 4

Ægtefæller samvirker i titusinder af bedrifter ude over Danmark (hidtil gældende § 37 A omfattede således ca. 81.600 medhjælpende ægtefæller i 1980). Landbruget, mindre detailforretninger og håndværket afgiver flest eksempler. For ægtefællerne selv og i endnu højere grad for skattevæsenets ligningskontrollanter er det en aldeles umulig opgave at fastlægge, hvor stor en del af indkomsten der hidrører fra den ene ægtefælle og hvor stor fra den anden. En lovregel kan derfor kun være retfærdig og praktikabel, hvis den går ud på at henføre halvdelen af indtægten til hver af ægtefællerne.

Spørgsmålet om afgrænsning af, hvilke ægtefællevirksomheder der skal ind under denne lighedeling og hvilke ikke, vil i grænsetilfælde kunne give anledning til tvivl. For at indsnævre antallet af sådanne sager mest muligt mener fremskridtspartiet ikke, at man kan blive stående ved de hidtil gældende vage kriterier, som skatteministeren vil bevare. Der foreslås derfor en formulering, der stærkt vil begrænse antallet af sager på området. I øvrigt er den økonomiske ramme for sådanne ægtepar oftest mindre, end de formelle indtægtstal er udtryk for, idet de begge typisk tilbringer den overvejende del af deres tid i virksomhedens tjeneste og derfor ikke har det samme udbytte af en given indtægt som andre ægtepar. Det er derfor rimeligt, at disse ægtepar opnår, hvad der tilsyneladende kan forekomme som mildnelser i forhold til en eventuel progressiv beskatning.

På grund af vanskelighederne ved – ofte umuligheden af – at udskille de indtægter og

fradrag, der skal henføres til den »fælles« virksomhed, fra andre indtægter og fradrag, er det fundet rettest, at det er hele den skattepligtige nettoindkomst, som skal ligedeles.

Til nr. 6 og 7

Bestemmelsen sigter på at give de ægtefæller, der i fællesskab driver en erhvervsvirksomhed, større frihed til at vælge, hvilket beløb der skal overføres til den medhjælpende ægtefælle. Beløbet kan være højere end efter gældende regler, idet beløbsmaksimum hæves til ca. 100.000 kr. i 1983-niveau. Men det kan også være lavere, idet halvdelsreglen ikke længere bliver obligatorisk. Med det formål at skaffe skattemyndighederne mulighed for at tilsidesætte overførsler af beløb på eller tæt ved maksimum, hvis der alene er tale om daglig indsats på 3-4 timer, indføjes bestemmelsen om, at der ikke må være åbenbart misforhold mellem det overførte beløb og den medhjælpende ægtefælles arbejdsindsats i virksomheden. Dette stiller principielt ligningsmyndighederne over for den ekstra opgave at indkræve oplysninger om faktisk omfang af den medhjælpende ægtefælles arbejdsindsats. I forvejen skal man i princippet vurdere, om der faktisk er tale om en arbejdsindsats af væsentligt omfang - dvs. mindst 3-4 timer dagligt. Den yderligere specifikation bør fremgå ved hjælp af en ekstra rubrik i selvangivelsen, hvor de erhvervsdrivende ægtefæller anslår den gennemsnitlige daglige arbejdstid for den medhjælpende ægtefælle.

Til nr. 8

Ændringsforslaget medfører, at gifte personer hver betaler formueskat for halvdelen af ægtefællernes samlede formue. Reelt er det nemlig umuligt at opgøre, hvor stor en del af den skattepligtige formue der ejes af manden og hvor meget af hustruen. Det nuværende system, hvorefter formuerne lægges sammen ved ægteskabets indgåelse, så der kun kommer ét bundfradrag, udgør en sagligt ubegrundet diskrimination af ægteskabet til fordel for papirløst samliv.

Til nr. 9

Efter kildeskattelovens § 89 A kan pensionister i et vist omfang opnå henstand med betalingen af formueskat.

Det foreslås, at denne regel skal finde anvendelse, hvad enten det er den skattepligtige eller dennes ægtefælle, der opfylder betingelserne herfor.

Til nr. 10

Det fællesskab, som ægteskabet udgør, gør det rimeligt, at skattevæsenet ikke skal kunne modsætte sig, at ægtefællerne frit bruger investeringsfondsmidler til den af deres - eksisterende eller påtænkt etablerede - virksomheder, som de finder at pengene arbejder bedst i. Samfundet kan kun være tjent hermed. Det er da også sket (eller forsøgt) i de år, vi har haft investeringsfondssystemet, men nærsynede skattevæsenfagidioter har ofte fundet det forfærdeligt, alene fordi de vil håndhæve principper for princippernes skyld uden nogen som helst sund fornuft. Derfor er der vokset en indviklet og irrationel praksis op på dette område. Denne forvirring vil ændringsforslaget fjerne med et øksehug som en fornuftig 25 års jubilæums-gave til investeringsfondssystemet, der kun vil blive bedre heraf.

Vedtages ændringsforslaget, kan der være grund til at gennemføre en tilsvarende ændring på etableringskontoområdet.

Gennemføres ændringsforslaget, bliver der behov for at ophæve den ved lov nr. 281 af 8. juni 1978 indsatte regel om, at en ægtefælle, der i væsentligt omfang har deltaget i driften af den anden ægtefælles eller begges erhvervsvirksomhed, kan anvende sine investeringsfondshenlæggelser til forlods afskrivning på aktiver, der i det pågældende indkomstår er anskaffet til virksomheden. 1978-lovændringen får herefter den placering, at den var introduktion på vejen til den hermed foreslåede afbureaukratiserede, konsekvente og letforståelige ordning.

Til nr. 14

Ægtefællers benyttelse af kapitalpensionsfradraget bør ikke være afhængig af, om de er mere eller mindre skattesmartede ved tilrettelæggelsen af deres forsikringsdispositioner.

Til nr. 15

Efter de gældende regler kan ægtefæller tilsammen fradrage indtil 3.000 kr. for en række udgifter til forsikringer m.v. Efter lovforslaget har hver ægtefælle ret til et fradrag på indtil 2.000 kr. Inden for denne grænse kan hver ægtefælle fradrage udgifter til forsikringer m.v., som han eller hun ejer, dvs. har tegnet eller oprettet. Som lovforslaget er affattet, kan udgifter, som den ene ægtefælle ikke »har plads til« inden for 2.000 kr.s grænsen, ikke overføres til den anden ægtefælle, selv om dennes forsikringsudgifter m.v. er under 2.000 kr. Derfor kan lovforslaget i et stort antal tilfælde virke som en tilskyndelse til, at ægtefæller ændrer deres forsikrin-

ger, således at forsikringsudgifter, som den ene ikke »har plads til«, overføres til den anden. Hvis f.eks. manden har forsikringsudgifter på 3.000 kr. og hustruen ikke har forsikringer, vil ægteparret miste et fradrag på 1.000 kr., hvis de ikke sørger for at overføre en del af mandens forsikringer til hustruen.

Ændringsforslaget har til formål at afbøde de betydelige praktiske ulemper, som skatteyderne og forsikringsselskaberne vil få ved sådanne ændringer af forsikringerne. Ændringsforslaget går ud på, at udgifter, som den ene ægtefælle ikke har plads til inden for 2.000 kr.s grænsen, kan overføres til den anden ægtefælle, så længe denne har plads.

Hagen Hagensen (KF) Gammelgaard (KF) Anders Andersen (V) Fogh Rasmussen (V)

Glistrup (FP) Bollmann (CD) Emmert Andersen (CD) Arne Bjerregaard (KrF)

Bakholt (S) Camre (S) Erenbjerg (S) Egon Jensen (S) Karl Nielsen (S)

Tastesen (S) fmd. Bernhard Baunsgaard (RV) Marianne Bentsen-Pedersen (SF)

Rahbæk Møller (SF) nfmd.

Partiet VS havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag 1

DANSK KVINDESAMFUND

23. februar 1982

Til folketingets skatteudvalg

I forbindelse med, at regeringen har fremlagt forslag til lov om ændring af forskellige skattelove (skattemæssig ligestilling af ægtefæller), skal Dansk Kvindesamfund udtale følgende:

Forslaget, der indeholder bestemmelser om, at ægtefæller beskattes hver for sig af deres indkomst og formue, medfører ikke en fuldstændig ophævelse af sambeskatningen.

Ægtefællerne skal således opdele deres skattepligtige indkomst på formueindkomst og arbejdsindkomst, hvorefter selve beregningen af skatten af formueindkomsten, hvad enten den er positiv eller negativ, skal foretages hos den ægtefælle, der har den højeste arbejdsindkomst.

Det må imidlertid erkendes, at den foreslåede ordning løser et af sambeskatningens betydeligste problemer. Der tænkes her på, at et ægtepars samlede skat nu kan blive væsentlig højere, hvis konens indtægt er højere end mandens, end hvis det modsatte er tilfældet, idet rentefradrag m.v. efter de gældende regler primært henføres til mandens indtægt.

Samtidig løser forslaget det problem, at hustruens disponible indkomst efter skat ofte er urimelig lav i forhold til mandens, da det i det væsentlige er i hans skattepligtige indkomst, fradragene foretages, uanset at f.eks. hustruen hæfter for den gæld, et eventuelt rentefradrag vedrører. Tilsvarende pålignes manden nu skat af formueindtægter, som hustruen har rådighed over, hvilket er lige så urimeligt.

Bestemmelsen i forslaget om, at det nugældende 3.000 kr.s fradrag for visse forsikringspræmier m.v. ændres til et fradrag på 2.000 kr. for såvel gifte som ugifte personer, er ligesom bestemmelserne om gavefradrag et skridt i retning af fuldstændig skattemæssig

ligestilling af gifte og ugifte, som Dansk Kvindesamfund fuldt ud kan tilslutte sig.

Derimod opretholder ændringsforslaget den meget betænkelige forskelsbehandling mellem gifte og ugifte personer ved fortsat at basere skat af formue og formueindtægter på forholdene hos den ægtefælle, der har den højeste arbejdsindkomst. Dette medfører, at ægtefællen med lavest indkomst efter forslaget vil blive beskattet lavere end en enlig med samme indtægts- og formueforhold, hvis der foreligger negativ formueindkomst, men højere, hvis der er positiv formueindkomst.

På baggrund af, at mange danske skatteydere de seneste år har valgt at leve i ikke-ægteskabelige parforhold, men med tilsvarende bo- og formuefællesskab, og at andre bofællesskaber med forskellige grader af økonomisk fællesskab er meget udbredte, udgør denne skattemæssige forskelsbehandling et voksende problem. Der bør ikke være nogen afhængighed mellem beskatning og valg af livsform.

Tilhængerne af sambeskatningen bruger traditionelt to argumenter mod ophævelsen af denne. Det ene er netop det »særlige« økonomiske fællesskab mellem ægtefæller, men allerede ved gennemførelsen af kildeskattebogen har man ved at indføre særskilt beskatning af gifte kvinder for visse indtægter vist, at dette argument ikke er så tungtvæjende som modstandernes krav om skattemæssig selvstændighed for ægtefæller. Retten til overførsel af uudnyttede personfradrag mellem ægtefæller er begrundet i det økonomiske fællesskab, men er reelt samfundets tilskud til forsørgelse af ægtefæller med ingen eller meget lav indkomst. Dette gives med samme beløb, uanset hvor høj indtægt den anden ægtefælle har. Endvidere ser man herved bort fra, at en hjemmearbejdende æg-

tefælle også bidrager til familiens underhold (jfr. ægteskabslovene).

Dansk Kvindesamfund mener derfor, at retten til at overføre uudnyttede personfradrag skal afskaffes straks for fremtidige ægteskaber og aftrappes over et passende årsmål for bestående ægteskaber. Merprovenuet derved vil efter Dansk Kvindesamfunds mening med større ret kunne anvendes til forhøjelse af børnetilskud.

Det andet argument, tilhængere af sambeskatning bruger, er at hævde, at det vil kræve stort administrativt besvær at kontrollere ægtefællernes fordeling af formuen og indtægter og udgifter vedrørende denne. Dette kan man tvivle på, og i alt fald vil der ved en

fuldstændig særbeskatning opnås en forenkling af skatteberegningen sammenlignet med den komplicerede beregning, der følger af det foreliggende forslag fra regeringen. Derudover vil skatteadministrationen blive befriet for arbejdet med at ændre skattekort på grund af flytninger af fradrag fra den ene ægtefælles skattepligtige indkomst til den andens.

Dansk Kvindesamfund skal hermed opfordre regeringen til omgående at fremsætte nye ændringsforslag til skattelovene, således at sambeskatningen afskaffes til fordel for en fuldstændig særbeskatning, så der endelig kan blive skattemæssig ligestilling såvel for gifte og ugifte som for kvinder og mænd.

Med venlig hilsen

DANSK KVINDESAMFUND

Jytte Thorbek

Landsforkvinde

Kirsten Knudsen

Forkvinde for DKs skatteudvalg

Bilag 2

FORENINGEN AF REGISTREREDE REVISORER

Dansk Revisorforening

Vordingborg, den 16. marts 1982

Til ministeren for skatter og afgifter

Mogens Lykketoft

samt

Skatte- og afgiftsudvalget

Christiansborg, 1218 København K

*Ad L 117 vedrørende ændring af forskellige skattelove
(Skattemæssig ligestilling af ægtefæller)**1. Indledning*

Ovennævnte lovforslag griber på en lang række punkter afgørende ind i fremtidig selvangivelse af skattepligtig indkomst og formue for ægtefæller, hvorfor Foreningen af Registrerede Revisorer (FRR) gerne vil knytte nogle kommentarer til lovforslaget.

Med udgangspunkt i bemærkningerne til lovforslaget må det indledningsvis beklages, at man – selv om man erkender, at de gældende regler ikke længere kan opretholdes – ikke ser sig i stand til at gennemføre en konsekvent særbeskatning af ægtefæller, således som det er tanken på længere sigt.

Som beskatningen efter forslaget skal gennemføres kan man nok sætte spørgsmålstegn ved, hvori ligestillingen består. Faktisk bliver den påtænkte fordeling af ægtefællernes skat vel kun en slags hjælp til husholdningsregnskabet, hvis man kan tale om hjælp.

Hele problematikken omkring samlevende personer, der lever i ægteskabslignende forhold uden ægteskab, nævnes ikke, skønt der i en meget lang række af disse forhold ikke indgås ægteskab netop på grund af skattemæssige regler. Denne problematik kommer man ikke nærmere ved lovforslaget, hvilket kunne have været ønskeligt.

Under almindelige bemærkninger til lovforslaget anføres en række begrundelser for, hvorfor man ikke kan gå videre. Det er dog et spørgsmål, om man ikke kunne finde al-

ternative løsninger på de nævnte problemer. F.eks. kan man sætte spørgsmålstegn ved, hvorfor gaver mellem ægtefæller skulle indkomstbeskattes hos modtageren, når ægtefællerne dog er arveberettigede efter hinanden. Egentlig ville det vel gavne samfundet, om man gjorde det attraktivt at være gift.

*2. Almindelige bemærkninger nr. 3**Ægteskabslovgivningen*

Afgørende for selvangivelse af formueindtægt eller fradrag for formueudgift skal i almindelighed være ægteskabslovgivningens regler. Det lyder umiddelbart meget ligetil og besnærende. Imidlertid er det sådan, at de færreste ægtefæller under ægteskabets beståen gør sig tanker om ægteskabslovgivningens regler om bodele og konsekvenserne heraf. Oftest er det først en problematik folk stifter bekendtskab med i forbindelse med skilsmisse og da med advokats mellemværende.

Det kan forventes, at ægtefæller ved fremtidig udfyldelse af selvangivelsen, enten i erkendelse af, at det skattemæssigt er komplet underordnet på hvilken selvangivelse formueindtægter, formueudgifter og formue står, eller i den tro, at den med den største arbejdsindkomst har størst fornøjelse af formueudgifter og dertil hørende gæld, at man underkender ægteskabslovgivningens regler om bodele og konsekvenserne heraf.

Det kan ligeledes forventes, at en advokat i en skilsmisssituation – hvis det er en fordel for klienten – vil håndhæve den bodelstilkendegivelse, der fremover vil ligge i selvangivelserne, uanset at denne måske ikke er nærmere overvejet ved hvert års udfyldelse af selvangivelserne.

Som rådgivere må vi påregne fremover at måtte anbefale fuld og korrekt opdeling af formuens aktiver og gæld, uanset opdelingen ikke har nogen skattemæssig effekt. En bodelingssituation kan imidlertid ikke forudses, men må påregnes som mulig i ethvert ægteskab.

Denne opdeling bliver særdeles tung at arbejde med, såvel for de skatteydere, der blot udfylder selvangivelsesblanketten, som også for de regnskabspligtige skatteydere, og ikke mindst for de lignende myndigheder. F.eks. omkring renter af og indestående i pengeinstitutter er der nu tilvejebragt et glimrende kontrolsystem med årsudskrifter og indberetninger, der efterhånden er selvkørende. Hele dette system slås nu itu. Først skal skatteyderne til at dele ved udfyldelse af selvangivelsen, og derefter skal ligningsmyndighederne til at lægge sammen for at kontrollere. Man kunne forudsætte begge ægtefællers personnummer tilknyttet konti, der skal deles, men uanset et sådant krav måtte man forudse en lang række konti uden sådanne oplysninger. Konti, der oplagt indgår i fælleseje og som derfor skal deles med halvdelen til hver.

Nu kunne man nok leve med dette ekstraarbejde, hvis belønningen fulgte, men det gør den jo netop ikke. Det er tomt arbejde.

3. Almindelige bemærkninger nr. 4

Skatteberetningen

Skatteberetningen opfylder lovforslagets forudsætninger om ikke at indebære nogen skattemæssig effekt ud over de i eksempel 2 og 3 viste og skal derfor ikke kommenteres nærmere.

4. Almindelige bemærkninger nr. 5

Pensionsbeskatningsloven

Fradrag for præmier til livsforsikring, ulykkesforsikring m.v. på højst 3.000 kr. for begge ægtefæller tilsammen foreslås ændret til 2.000 kr. pr. person – gift eller ugift. Det kunne have været ønskeligt, om man havde

haft råd til at gennemføre denne ændring med et fradrag på 3.000 kr. pr. person. Dette fradrag er uændret siden 1971 og trænger i høj grad til en pristalsregulering. I stedet forringer man nu vilkårene for enlige og ugifte, der måske oven i købet har tegnet forsikringer i tillid til gældende fradrag.

5. Almindelige bemærkninger nr. 7

Administrative konsekvenser

Ikke alle skatteydere er i dag i stand til at udregne egen skat. Med lidt indsats kan det dog lykkes for de fleste. Som det erkendes i bemærkningerne, gøres det efter lovforslaget vanskeligere for den ægtefælle, der har den mindste arbejdsindkomst – f.eks. hvis man ønsker at beregne en frivillig indbetaling efter kildeskattelovens § 59. Det anses uheldigt med en skatteberegning, som skatteyderne ikke selv kan beregne og kontrollere.

6. Almindelige bemærkninger nr. 8

Provenumæssige konsekvenser

Afsnittet om de provenumæssige konsekvenser af forslaget var det afsnit, der blev imødeset med størst spænding og læst med størst skuffelse. Egentlig findes det fantastisk at sætte afsnittet om provenumæssige konsekvenser i relation til lovforslagets undertitel »Skattemæssig ligestilling af ægtefæller«.

7. § 1, nr. 1

Samlivsophævelse

Uanset de hidtidige regler har været ligelydende anses det problematisk, at samlivet i skattemæssig henseende først anses for ophævet med udgangen af det indkomstår, i hvilket ophævelsen af samlivet har fundet sted, når samlivsophævelsen sker uden separation eller skilsmisse. I disse situationer forsinkes separation eller skilsmisse ofte på grund af grove uoverensstemmelser, så grove, at man end ikke kan blive enige om separation eller skilsmisse. Ægtefæller i al almindelighed planlægger ikke samlivsophævelse med hensyntagen til denne bestemmelse. Samlivsophævelse kan lige så godt ske i januar som i december. Det ville være ønskeligt, om samlivsophævelsen i nævnte situationer i skattemæssig henseende kunne registreres på anden vis, f.eks. gennem flyttemeddelelse.

§ 1, nr. 11

Selvstændig virksomhed m.v.

Efter selvangivelsen for indkomståret 1981 skal der ske en opdeling af indtægter i bl.a.

Overskud af ejerbolig m.v.

Overskud af udlejningsejendom m.v.

Overskud af virksomhed

Renter vedr. bankbøger m.v.

Renter af obligationer

Renteindtægt af pantebreve m.v.

Aktieudbytte

o.s.v.

Efter bemærkningerne til lovforslaget at dømme vil man nu til at integrere denne opdeling på forskellig vis. Bortforpagning af en ejendom anses ikke for selvstændig virksomhed og skal derfor indgå som formueindkomst. Ved udlejningsejendom kan en *vis del* af overskuddet anses for arbejdsindkomst. Den øvrige del af overskuddet anses som afkast af den i ejendommen indestående kapital og beskattes som formueindkomst.

Det synes, som om man her lægger op til en yderst kompliceret og udefinerbar adskillelse, der kun kan give problemer i praksis.

For det første forsøger man at skelne imellem bortforpagning og udlejning af ejendom. For det andet indfører man begreber som »en vis del«.

Eksempelvis har man efter hidtidig praksis anerkendt, at en person, der omdanner sin virksomhed til selskab, kan bevare skattemæssig status som selvstændig erhvervsdrivende, såfremt vedkommende personligt ejer en ejendom, de udlejes til selskabet. Nævnte har f.eks. den konsekvens, at eventuelle henlæggelser til investeringsfonds kan bevares uden efterbeskatning i forbindelse med omdannelsen.

Hvorledes vil man fremover betragte denne situation i relation til de anførte bemærkninger?

Til formueindkomsten medregnes rente-

og udbytteindtægter og renteudgifter, der ikke vedrører ægtefællernes erhvervsvirksomhed.

D.v.s. at nævnte, der vedrører erhvervsvirksomheden, skal medregnes under arbejdsindkomst.

Altså en opdeling af renteindtægter og renteudgifter vedrørende erhverv og vedrørende ikke erhverv. En opdeling, der i forbindelse med tidligere lovforslag blev anset for umulig.

Det kunne være interessant, om man i bemærkningerne til lovforslaget havde tilført forslag til selvangivelsens udformning.

Denne meget omfattende opdeling f.eks. af renter – først på arbejds- og formueindtægter og dernæst på ægtefællerne – kan kun komplicere såvel det at udfylde selvangivelsen som også ligningsmyndighedernes kontrol.

9. Afslutning

Med det overordentlig store merarbejde, lovforslaget indebærer for såvel skatteydere som skatterådgivere og ligningsmyndigheder, sat i forhold til den skattemæssige effekt, lovforslaget indeholder, kan FRR kun nære betænkelighed ved forslagens gennemførelse.

Forslaget vil næppe tilfredsstille befolkningen, men kun gøre selvangivelsens udfyldelse endnu mere besværlig. Det må forudses, at endnu færre kan overse at udfylde egen selvangivelse, men må søge sagkyndig bistand og pådrage sig udgifter uden skattemæssig fradragsret.

FRR erkender i høj grad problematikken omkring ægtefællebeskatningen, og at det er en problematik, der bør løses. Men at forsøge at løse denne problematik som foreslået virker nærmest som at føre ægtefællerne bag lyset.

En konsekvent særbeskatning må være målet og ikke som foreslået – modsætningsvis – inkonsekvent særbeskatning.

Med venlig hilsen
FORENINGEN AF REGISTREREDE REVISORER
Skatte- og afgiftsudvalget

P. u. v.

Jens Olsen
registreret revisor

Bilag 3

KOMMUNERNES LANDSFORENING
FORENINGEN AF DANSKE LIGNINGSKOMMISSIONER

Den 23. marts 1982

Folketingets skatte- og afgiftsudvalg
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K

Angående lovforslag nr. 117

Da Kommunernes Landsforening og Foreningen af danske Ligningskommissioner ikke tidligere har haft lejlighed til at fremsætte bemærkninger til det af ministeren for skatter og afgifter fremsatte forslag nr. 117 til skattemæssig ligestilling af ægtefæller, skal man herved henlede udvalgets opmærksomhed på følgende synspunkter:

1. I lovforslagets § 1, nr. 11, foreslås kildeskattelovens § 26, stk. 7, affattet således:

Formueindkomst medregnes ved indkomstopgørelsen for den af ægtefællerne, der efter ægteskabslovgivningen har rådighed over formuegodet eller, for så vidt angår fradragsberettigede udgifter, hæfter for betalingen. Formueskattepligten påhviler denne ægtefælle. Kan det ikke afgøres, hvem af ægtefællerne et indkomst- eller formueskattepligtigt beløb vedrører, medregner hver ægtefælle halvdelen.

Hovedreglen vil således være en fordeling af formueindkomster og -udgifter efter ægteskabslovgivningen, og der vil kun subsidiært, når en fordeling efter hovedreglen ikke kan foretages, kunne ske en fordeling med halvdelen til hver af ægtefællerne. Erfaringer fra foged- og skifteretterne viser, at ægtefæller under deres samliv kun undtagelsesvis indretter deres økonomi i overensstemmelse med ægteskabslovgivningens formuebestemmelser. Dette giver betydelige vanskeligheder, når der skal foretages en afgrænsning af ægtefællernes bodele ved kreditorfølgning og andet.

Det må derfor befrygtes, at ligningskommissionerne og de kommunale skatteforvaltninger ikke vil kunne få den fornødne sikkerhed i kontrolarbejdet, ligesom det næppe

i rimeligt omfang vil være muligt at vejlede ægtefæller eller afgøre uenighed imellem dem, for så vidt angår en fordeling efter bestemmelsens hovedregel.

Under henvisning hertil skal det foreslås, at den foreslåede formulering i lovforslagets § 1, nr. 11, af kildeskattelovens § 26, stk. 7 – og den tilsvarende bestemmelse i § 2, nr. 1, vedrørende særlig indkomstskat – ændres således, at det helt overlades til ægtefællerne selv i deres selvangivelser at foretage en fordeling efter ægteskabslovgivningens regler, uden en pligt for ligningsmyndigheden til at afprøve rigtigheden deraf, og således at der kan anvendes en lighedeling mellem ægtefællerne i alle tilfælde, hvor de er i tvivl om eller uenige om en fordeling efter ægteskabslovgivningens regler.

Det skal yderligere foreslås, at den nævnte bestemmelse udformes således, at der ikke er tvivl om, at ægtefællerne kan ændre fordelingen fra år til år.

Såfremt bestemmelsen udformes efter disse retningslinjer, vil den have karakter af en rent skatteteknisk regel. En fordeling mellem ægtefæller af formue m.v. efter denne regel vil ikke kunne præjudicere en fordeling i andre relationer, f.eks. i forhold til kreditorer, herunder vedrørende skattekrav, ligesom hverken ægtefællerne eller skattemyndighederne vil kunne kræve en ændring af det allerede pålignede under henvisning til en fordeling af formuer m.v., der er foretaget mellem ægtefællerne i anden forbindelse.

2. Efter lovforslaget får ægtefællerne intet ansvar for hinandens selvangivelser, og dermed heller ikke for, om de tilsammen har selvangivet korrekt, om de f.eks. har medtaget alle skattepligtige indtægter, og ikke beg-

ge har anført de samme fradrag. Denne ansvarsforflygtigelse vil besværliggøre ligningsmyndighedernes kontrolarbejde, og den vil muligvis medføre forsøg på skatteunddragelse.

I lovforslaget § 1, nr. 22, gives der samlede ægtefæller ret til at blive gjort bekendt med hinandens selvangivelser. Under henvisning til det ovenfor anførte skal det foreslås, at denne bestemmelse ændres, således at en ægtefælle får pligt til at medunderskrive den anden ægtefælles selvangivelse, og at der i skattekontrolloven optages bestemmelser om denne medunderskrifts retsvirkning.

En pligt for ægtefællen til at medunderskrive den samlede ægtefælles selvangivelse vil desuden formindske ægtefællens behov for at begære oplysning fra denne selvangivelse ved henvendelse til ligningsmyndigheden. Det vil ofte være nødvendigt at have oplysninger fra den anden ægtefælles selvangivelse ved overvejelser om en frivillig indbetaling efter kildeskattelovens § 59 eller en anmodning om udbetaling af overskydende skat efter kildeskattelovens § 55.

3. Den foreslåede nyordning vil forøge mulighederne for, at den ene ægtefælle ved slutopgørelsen får overskydende skat, medens den anden ægtefælle skal betale restskat. Dette vil især være tilfældet i de første 2 år efter lovens gennemførelse, såfremt forsudsregistreringen i samme omfang som hidtil foretages automatisk på grundlag af tidligere års slutligning. Også efter overgangperioden må det formodes, at der ofte end hidtil vil optræde en sådan manglende balance, idet ægtefællerne kan vælge én fordeling af formueindkomster og -udgifter på forskudsskemaerne og en anden på de tilhørende selvangivelser.

For at begrænse et misbrug af denne mu-

lighed og af fordelingsreglerne vedrørende formuer m.v. mellem ægtefæller iøvrigt er det af afgørende betydning, at den subsidiære hæftelse mellem ægtefællerne for skattekrav opretholdes.

4. Opmærksomheden henledes på, at det ikke fremgår af lovforslaget, om lejeværdien af egen bolig skal beregnes efter forskellige satser for ægtefællerne, hvis kun den ene af dem er over 67 år.

5. De i lovforslaget foreslåede bestemmelser vil medføre et merarbejde i kommunerne.

For den del af merarbejdet, der vedrører kontrolarbejdet, vil det være af væsentlig betydning, i hvor stort omfang ligningsmyndighederne får pligt til at kontrollere den af ægtefællerne foretagne fordeling af formuer m.v., og i hvilket omfang ægtefællernes fordeling af formuerne afspejler sig i kontroloplysninger fra pengeinstitutter m.v., således at der ikke er tvivl om, til hvilken af ægtefællerne disse oplysninger skal henføres.

En væsentlig del af merarbejdet vil omfatte vejledning af ægtefæller, der er i tvivl om eller uenige om fordelingen af formue m.v., eller som ikke forstår skatteberegningen. Omfanget heraf vil afhænge af, hvilken vægt ægteparrene tillægger fordelingen af formuer m.v., uanset at denne ikke har indflydelse på et ægtepars samlede skat. Foreningerne ser sig ikke i stand til at foretage et skøn herover.

For så vidt angår de kommunale EDB-omkostninger ved en gennemførelse af forslaget anslås den forøgede datamængde samt ændringen af skatteberegningen at ville medføre ca. 500.000 kr. i udviklingsomkostninger og en stigning på 10 pct., ca. 2 mill. kr. årlig, af driftsomkostningerne vedrørende forsudsændringssystemet.

For KOMMUNERNES LANDSFORENING

Thorkild Simonsen

O. Ingvartsen

For FORENINGEN AF DANSKE LIGNINGSKOMMISSIONER

C. Larsen-Ledet

B. Milhøj

**Uddrag af kronik i Aarhus Stiftstidende den 6. marts 1982 om
Ligestilling og sambeskatning
Af Lida Hulgaard, advokat, Århus**

I den bestående kildeskattelov står, at den gifte mand beskattes af hele sin og den med ham samlevende hustrus indkomst og formue. Herefter opregnes en række tilfælde, hvor hustruens indkomst skal særskilt beskattes hos hende. Grundprincippet er således sambeskatning med modifikationer, et grundprincip, som er ude af trit med moderne ægteskabslovgivning, og som forlængst burde have været afskaffet. Princippet har fastholdt den gifte kvinde som et appendiks til manden, en biperson med begrænset selvstændig eksistens, en uværdig og ydmygende rolle, som mange – længe – har kritiseret, og som få har forsvaret.

I Mogens Lykketofts forslag står på sam-

me sted i loven, at ægtefæller beskattes hver af deres indkomst og formue. Det principielle udgangspunkt er altså nu det stik modsatte. Også den gifte kvinde er en selvstændig skatteretlig person. Dette er intet mindre end en sensation, og alene dette er nok til, at det vil være stor skade, hvis forslaget ikke bliver vedtaget af folketingset. For første gang i vores næsten 80-årige skattheorie er indført særbeskatning af gifte kvinder, og dette må efter min opfattelse vurderes som et overordentlig stort fremskridt. Loven er altså udtryk for en principiel og formel ligestilling og ikke lapperier, som alle tidligere ændringer af kildeskatteloven.

**Nogle af udvalgets spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter
og dennes svar herpå**

Spørgsmål 44:

»Der ønskes en redegørelse for ægteskabslovgivningens definition af, hvilken ægtefælle der har »rådighed« over et aktiv. På hvilken måde skal det i praksis afgøres?«

Spørgsmål 45:

»På hvilken måde skal det i praksis afgøres, hvilken ægtefælle der »hæfter for« en forpligtelse?«

Spørgsmål 46:

»I hvilke tilfælde kan det tænkes, at tingbogens oplysninger ikke svarer til det reelle ejerforhold?«

Hvorledes forholdes i sådanne situationer?«

Spørgsmål 55:

»Udvalget udbeder sig en udtalelse om

lovforslaget fra justitsministeriets ægteskabsudvalg.«

Spørgsmål 56:

»Der ønskes en opgørelse over tinglysningsmæssige og andre omkostninger ved mulige formueflytninger mellem ægtefæller.«

Svar:

I anledning heraf henvises til justitsministeriets vedlagte udtalelse af 26. april 1982 med 1 bilag.

For så vidt angår spørgsmål 56 tilføjes det, at efter stempeloven er stempelafgiften af dokumenter om overdragelse af fast ejendom 1,2 pct. af overdragessummen, dog mindst den seneste ejendomsværdi (kontantværdi).

Jeg agter i den kommende folketingssamling at fremsætte lovforslag om en midlertidig stempelfritagelse for ejendomsoverdragelser mellem ægtefæller.

Justitsministerens udtalelse af 26. april 1982

Ad spørgsmål 44:

Ægteskab medfører ikke nogen indskrænkning i en ægtefælles adgang til at råde over sit særeje. Med hensyn til ejendele i formuefællesskab gælder efter § 16, stk. 1, i lov om ægteskabets retsvirkninger, at en ægtefælle har rådigheden over alt, hvad ægtefællen har indført i fællesboet (ægtefællens bodel), med de indskrænkninger, der følger af reglerne i lovens §§ 17-20. En ægtefælle har således rådigheden over det, som ægtefællen ejede ved ægteskabets indgåelse, det, som ægtefællen har modtaget under ægteskabet som arv, gave eller til sit personlige underhold, og det, som ægtefællen under ægteskabet har indtjent eller anskaffet for sin indtjening eller i

stedet for de førnævnte aktiver. Opstår der f.eks. ved skifte mellem ægtefællerne eller ved kreditorfølgning mod en ægtefælle tvist om, til hvis ægtefælles særeje eller bodel et givet aktiv hører, vil man for så vidt angår aktiver, der er registreret på navn (fast ejendom, biler, større både, indeståender i pengeinstitutter og lignende), lægge vægt på, i hvis navn aktivet er registreret. Det gælder dog ikke, hvis det må antages, at den pågældende ægtefælle ikke har haft de fornødne midler til anskaffelsen, og aktivet ikke er erhvervet ved arv eller en gyldig givet gave. For andre aktiver vil der på samme måde blive lagt vægt på, hvilken ægtefælle der er anført som køber i en eventuel købekontrakt, som kredi-

tor i et gælds-brev eller som arving eller gave-modtager i et testamente eller gavebrev.

Ad spørgsmål 45:

Efter § 25 i lov om ægteskabets retsvirkninger hæfter en ægtefælle med sin bodel eller sit særeje for de forpligtelser, der påhviler ægtefællen, hvad enten de er opstået før eller under ægteskabet. Hvem af ægtefællerne der hæfter for en given fordring, beror således på, hvilken ægtefælle der har forpligtet sig over for kreditor ved aftale eller gjort sig skyldig i et erstatningspådragende forhold. Ifølge lovens § 11 hæfter begge ægtefæller dog for kreditkøb og lignende, som en ægtefælle har foretaget i rimeligt og sædvanligt omfang vedrørende den daglige husholdning og børnenes fornødenheder. Begge hæfter også for, hvad hustruen har anskaffet til opfyldelse af sit personlige behov. I det indbyrdes forhold mellem ægtefællerne må sådanne gældsforpligtelser antages at påhvile den ægtefælle, som efter forsørgelsesreglerne i lovens § 2 har haft pligt til at fremskaffe de fornødne pengemidler. Har begge ægtefæller indtægter, må forpligtelserne fordeles i forhold til deres indtægter eller i overensstemmelse med eventuelle aftaler om udgiftsfordelingen.

Det bemærkes, at der gælder særlige regler om skattegæld.

Ad spørgsmål 46:

Som det fremgår af bemærkningerne ad spørgsmål 44, må den ægtefælle, som i tingbogen er anført som ejer af en fast ejendom, normalt også antages at være ejendommens reelle ejer. Uoverensstemmelse mellem tingbogens angivelse af ejerforholdet og det reelle ejerforhold vil formentlig kun foreligge i et forholdsvist begrænset antal tilfælde. Det kan tænkes i situationer, hvor midlerne til ejendommens anskaffelse hidrører fra den

anden ægtefælle eller, hvis ejendommen ifølge tingbogen er i sameje mellem ægtefællerne, alene fra den ene af ægtefællerne. Der kan også forekomme tilfælde, hvor der er en egentlig underhåndsaftale mellem ægtefællerne om, at ejendommen uanset tingbogens udvisende tilhører den anden ægtefælle eller begge ægtefæller i sameje. En sådan aftale kan være indgået, fordi ægtefællerne ønsker at undgå kreditorforfølgning mod ejendommen fra den anden ægtefælles kreditorer.

Ad spørgsmål 55:

Der henvises til vedlagte indstilling af april 1982 fra ægteskabsudvalget om ægtefællebeskatningen, navnlig til indledningen side 7-9.

Ad spørgsmål 56:

De fleste ægtefæller vil formentlig have behov for advokatbistand til oprettelse af eventuel ægtepagt og/eller skøde og berigtigelse af gælds-overtagelsen ved overdragelse af fast ejendom. Er der f.eks. tale om at overdrage en halvpart i en fast ejendom til en kontantværdi af 700.000 kr., vil advokatsalæret i almindelighed udgøre 3.500-4.000 kr. Det vil ofte være fastsat i de pantebreve, der hæfter på ejendommen, at pantegælden efter betaling af ejerskifteafdrag indestår i tilfælde af ejerskifte, og i nyere pantebreve tillige, at overdragelse fra ægtefælle til ægtefælle ikke udløser ejerskifteafdrag. I de tilfælde, hvor dette ikke er aftalt, vil der påløbe yderligere udgifter til indfrielse af pantegæld eller betaling af ejerskifteafdrag. Det bemærkes, at pantebreve til realkreditinstitutter i princippet forfalder ved ejerskifte, men at det er sædvanlig praksis, at restgælden uden erlæggelse af ejerskifteafdrag kan overtages af den ny ejer.

Justitsministeriet har bortset fra stempel- og eventuel gaveafgift.

Uddrag af indledningen til ægteskabsudvalgets indstilling om ægtefællebeskatning

Efter at der i det politiske forlig af 8. april 1981 var truffet bestemmelse om udarbejdelse af forslag til ændret ægtefællebeskatning

med virkning fra 1983, besluttede udvalget at fremskynde behandlingen af de skattemæssige spørgsmål med henblik på, at udvalgets

synspunkter kunne indgå i den kommende debat. Udvalgets drøftelser har fundet sted på grundlag af den nedenfor side 00 gengivne udførlige redegørelse for de gældende skatteretlige regler og disses baggrund samt skattelovgivningens forhold til ægteskabslovgivningens regler m.v. Redegørelsen er udarbejdet af civildommer Inger Margrete Pedersen, der ligeledes har udarbejdet udkast til udvalgets bemærkninger jfr. nedenfor side 00.

I forbindelse med de afsluttende drøftelser har udvalget gjort sig bekendt med det af ministeren for skatter og afgifter den 17. februar 1982 fremsatte forslag til lov om ændring af forskellige skattelove (skattemæssig ligestilling af ægtefæller) – lovforslag nr. L 117, blad nr. 180, og med det af medlemmer af kristeligt folkepartis folketingsgruppe den 3. februar 1982 fremsatte forslag til folketingsbeslutning om beskatning af ægtefæller (ligedelt sambeskatning) – beslutningsforslag nr. B 19, blad nr. 126.

Som det fremgår af udvalgets bemærkninger jfr. navnlig side 00 er lovforslaget på centrale punkter i overensstemmelse med udvalgets hovedsynspunkt, nemlig at ægteskabslovgivningens grundprincipper bør overføres til skattelovgivningens således, at hver ægtefælle skal selvangive, hvad hun/han tjener og ejer, og betale skatten heraf. Det er imidlertid ud fra disse hovedsynspunkter en væsentlig mangel ved lovforslaget, at den såkaldte subsidiære hæftelse for den anden ægtefælles skattegæld opretholdes jfr. kildeskattelovens § 72, stk. 2. Der er her tale om en regel, der er i klar modstrid med det *særhæftelsesprincip*, der – på tilsvarende måde som *særrådighedsprincippet* – har præget ægteskabslovgivningen gennem mere end et halvt århundrede. Det må derfor hilses med tilfredshed, at regeringen i forbindelse med lovforslagets forelæggelse har erklæret sig villig til yderligere overvejelser af dette spørgsmål.

Spørgsmål 26:

»Hvor meget antages skatteforvaltningen i kommunerne at forøges ved forslagens gennemførelse?«

Svar:

Kommunernes Landsforening har overfor skattedepartementet udtalt sig som følger om det merarbejde, ordningen vil medføre:

»Udover det merarbejde, der knytter sig til forøgelsen af datagrundlaget ved ligestillingen af ægtefællerne, vil nyordningen kræve en udvidet vejledning af skatteydere ved forskudsregistrering, slutopgørelse og ved skatteberegning, blandt andet ved § 55-tilbagebetalinger.

Skatteforvaltningen vil desuden få et ikke ubetydeligt merarbejde ved sagsbehandlingen vedrørende dødsfald, skilsmisse og separation.

Det materiale, som landsforeningen har indsamlet, viser, at der er en stor usikkerhed omkring omfanget af merarbejdet for så vidt angår vejledningen af skatteyderne. Skønnet herover afhænger af den vægt, man tror ægtefællerne vil tillægge fordelingen af formue m.v., uanset at denne ikke har indflydelse på et ægtepars samlede skat. Det må herved tages i betragtning, at det foreliggende lovforslag omtales som et første skridt i en videregående reform af ægtefællebeskatningen, og at det ikke er afklaret, om fordelingen af formue m.v. mellem ægtefællerne får betydning for de sociale ydelser til disse.

Det indsamlede materiale spænder derfor fra ganske lave skøn til skøn, der ligger i følgende interval vedrørende antal helårsmedarbejdere i de kommunale skatteforvaltninger for landet som helhed:

1. år (1982) 50–80 medarbejdere
2. år (1983) 100–150 medarbejdere
3. år (1984) 250–450 medarbejdere
4. år (1985 og efterfølgende år) 200–350 medarbejdere.

Disse skøn vedrører lovudkastet vedrørende ligestilling af ægtefæller isoleret betragtet. Der er således ikke ved skønnet taget hensyn til en eventuel indvirken af ligestillingen af ægtefæller på forløbet af rationaliseringen af skattesystemet.

Det må endvidere anføres, at skønnene vedrører omfanget af det ved ligestilling af ægtefæller fornødne merarbejde, ikke behovet for nyansættelser. Det må formodes, at de til gennemførelsen af denne ordning krævede ressourcer i det væsentlige vil blive tilvejebragt ved en omprioritering af skatteforvaltningens arbejde, ved rationaliseringer af skattesystemet og måske tillige ved en ændret

lovgivning, for eksempel vedrørende befordringsfradrag og beskatning af fortjeneste ved salg af fast ejendom.»

Statsskattedirektoratet, der har haft udtalelsen fra Kommunernes Landsforening forelagt, har oplyst følgende:

»Ved en vurdering af skønnet må det fremhæves, at der ikke foreligger oplysninger om, hvad der fra landsforeningens side er lagt til grund over for kommunerne ved indsamlingen af det i øvrigt ikke nærmere beskrevne materiale, og at der i de tal, der er angivet, efter bemærkningerne ikke er taget hensyn til de lave eller laveste vurderinger.

Med hensyn til de konkrete forhold, der er anført i skrivelsen, bemærkes:

1. Indberetning m.v.

Da formue- og arbejdsindkomst skal beregnes maskinelt, og da antallet af nye data er stærkt begrænset, kan det ikke antages, at kommunernes arbejde med indberetning m.v. i forbindelse med den årlige slutligning forøges væsentligt.

For så vidt angår den årlige forskudsregistrering må det forventes, at der for 1983 og 1984 vil blive indsendt forskudsskema fra gifte skatteydere i noget større omfang end normalt. Ved forskudsregistreringen for 1982 blev der udført ca. 1,3 mill. forskudsregistreringer efter skema og ca. 3 mill. automatiske forskudsregistreringer, hvoraf formentlig ca. halvdelen eller 1,5 mill. vedrører gifte skatteydere. En forøgelse af dette antal med 200.000–250.000 vil næppe medføre et væsentligt ressourceforbrug til merarbejde i forbindelse med sagsbehandling, klargøring, konvertering og fejlrettelse m.v. Dette må også ses i relation til, at kommunerne årligt

indberetter 1,5–1,7 mill. ændringer af forskudsregistreringen og som nævnt ca. 1,3 mill. indberetninger vedrørende den ordinære forskudsregistrering. I øvrigt må det antages, at den omhandlede stigning stort set vil bortfalde igen efter 1983.

Det tilsvarende arbejde ved ændring af forskudsregistrering og § 55-udbetalinger må antages at stige i langt mindre omfang. Antallet af § 55-udbetalingerne er ganske vist stærkt stigende, men denne udvikling har stået på i flere år og har ingen forbindelse med lovforslaget.

2. Udvidet vejledning m.v.

Det er ikke muligt at foretage en kvalitativ vurdering af denne opgave, men det bør lægges til grund, at statsskattedirektoratet vil udsende en generel orientering om ændringerne.

Dette er naturligvis ikke ensbetydende med, at der ikke kan påregnes en vis stigning i antallet af henvendelser til kommunerne. Det lyder dog ikke sandsynligt, at stigningen vil blive af en sådan størrelse, at den kan påføre kommunerne et merarbejde af væsentlig større omfang end i forbindelse med de under pkt. 1 anførte forhold. Også dette merarbejde må betragtes som værende af hel eller delvis midlertidig karakter.

3. Sagsbehandling vedrørende dødsfald, skilsmisse og separation

Da denne virksomhed kun udgør en meget begrænset del af de kommunale skatteforvaltningers samlede arbejde, kan det ikke antages, at en eventuel stigning på dette område vil være særlig ressourcekrævende.

Bilag 6

Den 10. maj 1982

Til
folketingets skatte- og afgiftsudvalg

Det radikale venstre har stillet et ændringsforslag til lovforslaget om ændring af forskellige skattelove (Skattemæssig ligestilling af ægtefæller) L 117 § 1, nr. 17. Ændringsforslaget vedrører reglerne om medhjælpende ægtefæller. Jeg kan i princippet tilslutte mig ændringsforslaget, der i øvrigt giver mig anledning til følgende bemærkninger.

Jeg kan oplyse, at den ved ændringsforslaget foreslåede forhøjelse af beløbsgrænsen skønmæssigt må antages at ville medføre et provenutab vedrørende indkomstkatten på op mod 80 mill. kr. Provenutabet vil alene vedrøre staten.

Arbejdsministeren og socialministeren har oplyst, at en forhøjelse af beløbsgrænsen til ca. 100.000 kr. vil medføre merudgifter til efterløn og sygedagpenge m.v. til medhjælpende ægtefæller på ca. 35-40 mill. kr., hvoraf ca. 5 mill. kr. er merudgift for kommunerne.

Den foreslåede yderligere begrænsning i størrelsen af det beløb, der kan overføres til den medhjælpende ægtefælle, vil betyde, at det ikke som efter de gældende regler er tilstrækkeligt for ligningsmyndighederne at tage stilling til, om den medhjælpende ægtefælles arbejde har et væsentligt omfang. De skal nu også vurdere, om vederlaget til den medhjælpende ægtefælle står i et åbenbart misforhold til arbejdsindsatsen. Det kan nok i nogle tilfælde være forbundet med visse praktiske vanskeligheder, men som reglen er formuleret, må man gå ud fra, at den kan administreres på en rimeligt liberal måde, så at den kun finder anvendelse rent undtagelsesvis, hvor der er et særlig grelt misforhold mellem det vederlag, der beregnes efter hovedreglen, og den præsterede arbejdsindsats. Under denne forudsætning vil der næppe blive tale om merarbejde af større omfang for de skatteligende myndigheder.

Mogens Lykketoft